

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

In chestia catedralei.

După punerea petrii fundamentale la catedrala din Sibiu, s'au spus vorbe de critică asupra locului pe care se zidesc noul lăcaș dumnezeesc, susținându-se, că mai bine era, dacă se ridică noua clădire pe unul dintré cele două intravilane din suburbiul josefin.

Dorind, ca publicul cel mare să fie bine orientat în cauză, aflăm de bine a face constatarea, că dacă pe lângă totă lipsa mult simțită a catedralei, amânarea zidirii a urmat până acuma, una din principalele cauze ale amânării a fost tocmai chestiunea locului pe care ea era să se zidescă. Pentru-că având arhidieceșca trei locuri luate în combinație, întré membrii sinodului arhidieceșan, chiamați a designa locul, s'au ivit trei păreri.

Unii țineau mai potrivit locul din centrul orașului, unde se afla vechia capelă, alții locul din strada Morii, suburbiul josefin, și alții grădina așa numită „Gerliczi”, tot în suburbiul josefin, la îndepărtare numai de vre-o 100 stângini de biserică noastră așa numită patronată.

Membrii sinodali, cari erau pentru zidirea catedralei pe unul dintré cele două locuri din suburbiul josefin, își motivau părerea cu aceea, că locurile acelea ar fi mai deschise, ear' biserică s'ar vedea mai bine din toate părțile, chiar și de către străinii cari cercetază Sibiuul. Ear' cei-ce erau pentru locul din centrul orașului își motivau părerea cu aceea, că atunci când este a se zidi o biserică nouă într'un oraș în care mai avem două, în cele două suburbii ale orașului, și avem și o capelă în centru, atunci deci, când e vorba de a se mai zidi și a patra biserică, întâiu de toate trebuie pusă întrebarea, că de a patra biserică ore cari credincioși au lipsă, și că acestora care loc li-ar conveni mai bine?

După-ce credincioșii nostri din cele două suburbii ale orașului își au

bisericile lor, pe cari le-ar pute cerceta și credincioșii din centrul orașului, dacă nu li-ar fi, cum se zice, preste mână: răspunsul la întrebarea pusă nu putea fi altul, de cât acela, că de noua biserică au lipsă mai ales credincioșii nostri din centrul orașului, începând de la Arhidieceșcopul-metropolit, membrii consistoriali, profesorii seminariali, funcționarii, advocații, comercianții, meseriașii, până la cei vre-o 600 studenți de ai nostri, aprópe toți locuitorii în centrul orașului.

Din acestea rezultă, că dacă e ca noua biserică să răspundă unei necesități greu simțite, dacă ea este chiamață a înlocui vechia capelă, în care nu putea să încapă nici a patra parte din credincioșii locuitorii în centrul orașului, atunci alt loc mai potrivit nu se putea designa pentru clădirea ei, de cât acela pe care de fapt se zidesc și pe care sinodul arhidieceșan l'a designat, ca singurul for competent în această chestiune.

Spun unii, că zidindu-se catedrala în oraș, întré alte case, nu s'ar prea pute vedea, mai ales de către publicul străin. Lucrul acesta nu stă, pentru-că abstragând de la faptul că în jurul bisericii rămâne loc deschis, care va fi străformat în parc ce răspunde în două strade, e cert, că toți câți cercetază Sibiuul, începând de la deputații nostri congresuali și sinodali, de la călătorii militari și civili, până la plugarii cari vin să-și vîndă produsele, toți se învârtesc numai prin oraș, ear' nu prin suburbiu.

Pe lângă toate acestea mai vine ținută în considerare și împrejurarea, că secolii de-arëndul am fost oprîți, și în Sibiu, ca pe alte locuri, în a ne zidi biserică cu turnuri și clopote în centrul orașului, de aceea cele două biserici existente s'au zidit în cele două suburbii. Era consult deci, că măcar acum, după trecerea acelor timpuri de durere, să ne mai încuibăm și noi în centrele orașelor.

Dacă ar fi să mai reflectăm și la acele vorbe de critică, că pentru zidirea catedralei s'au demolat șapte

case, am pute să răspundem nu numai aceea, că cele mai multe din casele demolate au fost cumpărate anume pentru zidirea noii catedrale, ci și aceea, că toate erau atât de vechi și de ruinate, în cât abia mai puteau fi folosite. Pe lângă aceasta apoi, toate șapte la olaltă nu reprezentau valoarea pe care o are ori-care din cele două locuri virane din suburbiul josefin, pe cari încă s'ar fi putut zidi catedrala.

Și pentru-ca informațiunile date publicului cetitoriu să fie complete, mai adaugem, că de la capela acum demolată a trecut la fondul catedralei fondul de 15,000 cor., așa numit al turnului, ba de la vechia capelă au mai trecut la catedrală și alte obiecte în valoare de cel puțin 5000 cor. precum și faptul, că pe viitoriu încetă spesele necesare la susținerea capelei din Sibiu-cetate în sumă de vr'o 4000 cor. la an, care capelă ar fi trebuit susținută în cazul dacă catedrala se zidia pe unul din cele 2 locuri virane.

Toate aceste motive le-a pus deci sinodul arhidieceșan în cumpănă atunci când s'a pronunțat pentru locul din oraș, ca cel mai potrivit pentru a se clădi pe el noua catedrală, ear' din cele espuse, publicul mare românesc încă se poate convinge, că votul sinodului a fost și e deplin justificat.

„Arta și adevărul.”

(Urmare și fine.)

Clasicismul începuse a strînge puterea de creare a artistului. Geniul încătușat reclamă libertate mai mare fantaziei sale, ca să-și pótă desvolta mai deplin talentul, ca să pótă reprezenta mai fidel adevărul.

S'a zis, că restricțiunea clasică, punând stavilă talentului e păgubitoare pentru progresul artistic, deci trebuie înlăturată.

Și s'a format o direcțiune nouă, care și-a dat numele de Renaissance, inspirându-se din natură și deschidând porța limbilor moderne.

Trei secolii a domnit școla nouă, afirmându-se în deosebi în pictură și în poezie. Apoi s'a ivit părerea, că nici vederile ei nu îndeplinesc misiunea artei, că nici principiile ei nu represintă destul de fidel adevărul.

Și s'au afșat alte vorbe conducătoare. S'a zis, că menirea adevărată a artei este de-a presinta viața într'un colorit idealist. Și s'a arborat steagul romantismului.

Acesta și-a adunat mulți aderenți, căci eleganța, fineța, tonul ales, manierele distinse au fermecat lumea. A și domnit multe veacuri în toate artele. Dar' în serviciul idealismului, el se depărta din ce în ce mai mult de realitate și prin esagerările sale desfigură adevărul. Acesta a produs o reacțiune, care trezită din beția romantismului enervat, strigă să se deschidă ușa salonului parfumat, să între aer curat, să vadă ómeni veritabili nu păpuși, viața reală — nu închipuită, să piară minciuna și să se restabiliască adevărul.

Și numai-de-cât s'a proclamat naturalismul, care vestia triumfător pretutindeni că viața trebuie reprodușă întocmai cum este, căci ori-ce omisiune ar fi o falsificare a adevărului.

Stăruința de-a executa acest principiu a avut însă drept urmare o est-travaganță, care nu mai ținea cont de bunul gust, de cuviință, de morală, de marginile până unde pótă străbată arta. Dorind să fie cât mai reali și originali, adepții acestei școle căutau în adins să presinte partea cea mai urită a vieții și se ntreceau într'a scóte la lumină numai murdăriile ei. Acest esces a compromis școla. Bunul simț al publicului s'a disgustat. Astăzi ne aflăm în ajunul de-a ne reîntorce la vechiul adevăr, care se ferește de orice esagerare și care susține că menirea artei este de-a răspândi gustul adevăratului frumos.

Noi Români, cari nu ni-am putut da partea de conlucrare la aceste evoluțiuni ale culturii omenesci, n'avem nici să îndurăm perderi, nici să notăm câștiguri. Ne aflăm însă în favorabila

FOIȘORĂ

Rîsul.

(Urmare).

Mecanismul rîsului.

După cum ne putem da seama de pricinile ce produc rîsul, tot așa 'i putem analiza mecanismul. Instrumentul esențial al rîsului este un muschi facial, marele zigomatic, ce traversează oblic fie-care obraz și este întins, ca o chingă elastică, întré pometa și comisura buzelor. Îndată ce acest muschi se contractează de fie-care parte, colțurile gurii sunt atrase și ridicate către pometa, o ncrețitură se formeză întré buze și obraji: figura ncepe să ridă, dar' ea nu ride încă.

Contractiunea artificială a marelui zigomatic, obținută cu înlesnire, electrisând ușor extremitățile acestui muschi, nu 'i de ajuns pentru a da espresiunea rîsului sincer. Observi îndată cât e de necomplet și de fals rîsul acesta: fisionomia celui care ride, cu toate că marcată de încrețiturile obicinuite, nu este veselă. Electrisând un cadavru încă

vom obține această mască mincinosă, în care numai mușchii rid, și nu rid toți.

Pentru-ca rîsul să fie natural, adecă liber, vesel, atrăgător, așa zice chiar molipsitor, mai trebuie și altceva, trebuie ca și ochii să participe la rîs. Rîsul natural produce întotdeauna o contractiune a mușchilor pleoșelor, cari în anatomie se numesc orbicularul superior și orbicularul inferior. Când mușchii acestia intră în contractiune, sprâncenele se lasă 'n jos, pe când încrețiturile ce brăzdeză pleoșă inferioară și împrejurimea ochilor se adâncesc și devin mai aparente. Acestă mișcare a pleoșei inferioare este de o așa importanță în mimica rîsului, în cât fără ea nici o veselie nu s'ar pute zugrăvi cu adevăr.

E de ajuns s'aruncăm o privire pe frumoasa mască a lui Caries, pentru a pute să aprețim justetea acestei observațiuni. O persoană pótă să-și ascundă cât ar pofti partea de jos a figurei, e destul să 'i veđi ochii, pentru a ști dacă ride ori nu.

Contractiunea celor doi muschi produce deosebirea esențială întré rîsul natural și cel fals. Intervenția celorlalți muschi ai feței produce nuanțele întré formele multiple ale rîsului. De exemplu, în rîsul mirat, la contractiunea marelui zigomatic se adauge și

aceea a mușchiiului frontal, care dă figurei espresiunea mirărei.

Dar' mușchii feței nu sunt singurele instrumente ale rîsului, larinxul completează întotdeauna intervenția lor.

Autorii vorbesc cu ușurință de rîsul tăcut. Putem ore ride, în realitate, fără ca laringele, organul vocii, să iee și el parte? Medicii o negă după experiențe foarte precise. S'a putut constata, servindu-se de instrumente perfecționate, că mușchii laringelui se contractează, adecă vibreză, nu numai când cineva ride pe față, dar' și când zimbesece numai, de la începutul surisului, și chiar când strînge buzele, pentru a ascunde surisul. Rîsul mai este tradat și prin vibrațiunile laringelui, când, din partea feței, numai ochii rid. Marele teoretician al rîsului fiziologic, D-rul Raulin, nu hesită a spune, că primul eboș al rîsului se face în mușchii laringelui.

Când rîsul este sincer, pe măsură ce se nteșesece întră 'n joc și alți muschi. Acestia sunt mai întâiu mușchii părții abdominale, apoi al umerilor, ai spatelui și ai șélelor. Atunci e o adevărată gimnastică: toți mușchii espiratori și câte-odată și mușchii aspiratori, și diafragma, se contractează la

rëndul lor. În cazul acesta espresiunea după care rîsul „dilatéză splina”, e justificată.

Rîsul artificial. — Ómenii cari rid de poruncelă, și bufonii.

E lămurit însă, că acest joc al mușchilor, ce-i de ajuns să deie aparența rîsului, n'ar pute să deie realitatea. Rîsul artificial nu numai că nu înveselesce pe acela care 'l încercă, dar' nu isbutescce nici a nveseli pe ceilalți. Acestă imitație nșelătoare e una din cele mai mari dificultăți ale meseriei de actor: prea puțin, chiar dintré cei mai buni, au talentul de a ride adevărat. Și se știe cât e de penibil și de lugubru rîsul care sună fals.

După cum, la ceremoniile funebre ale antichității, erau bocitoare de meserie, curțile din evul mediu aveau și ele ridători, al căror corp schimonosit și mbrăcăminte ridiculă provocau veselia. Victor Hugo ni-a descris chinul sfășietor al acestor bufoni condamnați:

A nu voi, a nu puté, a nu trebui și a nu face
De cât să ridă! . . .

(Va urma.)

situație, că din pășaniile altora putem să scotem concluziunile. Aceste ne învață de ce să ne ferim și ce să urmărim; aceste ne arată cum să tragem prima brazdă în ogorul înțelenit al artelor, ca munca să ne fie rodnică și rólele muncii să rămână trainice.

Lumina minții e adevărul, zice vorba veche. Adevărul are să ne fie facla conducătoare în întunerecul ce voim să străbatem. Lumina lui ne va desluși calea cea bună, calea valorii reale.

Adevărul e izvorul puterii de viață, focul care ne aprinde curajul, scutul care ne apără lucrarea, farmecul, care atrage aplețirea obștei, și cuvântul, care ne deșteaptă conștiința mândriei.

Priviți cât de senin se presintă în lume omul inspirat de adevăr! Fața lui e radiasă, ținuta-i demnă. El nu șovăie, căci are ficsată credința sa; nu se încurcă, căci nu trebuie să nascocescă; nu tremură, căci nu se teme de nimenea. Cu fruntea ridicată, el stă neclintit; atacuri nu-l dobără, ură nu-l strivesce, invidie nu-l nimicesce. El privesce toate nepăsător, sigur de învingere.

Cât de fericit este un astfel de om! Viața lui se strecoră în liniște, gânduri posomorite nu-i încrețesc fruntea, griji superătoare nu-i tulbură seninul cugetării, mulțămirea siguranței îl face vesel. Sărac, el se simte bogat; mic, îi pare că este mare; slab, se crede puternic.

Starea această sufletescă se oglindează prin entusiastele versuri ale profundului nostru Eminescu:

Sunt numai mândru, mândru că pot fi
Așa cum alții nu-s. Ei slabi, eu tare;
Ei mint — eu adevărul spun,
Căci nu mă tem de ale lui urmări.

E mândru poetul și se crede mai tare de cât alții, căci aceia n-au curajul să spună adevărul și mint, dar' el îl poate mărturisii, căci nu se teme de urmări.

A spune adevărul este deci o virtute, o tărie, un titlu de mândrie, — căci numai acela cutază să-l profeseze, care are un caracter nepătat, care nu se teme de nimic.

Cel-ce nu spune adevărul, este un om slab, lipsit de propria voință, de compătimit. El sau voescă a seduce pe alții, sau nu cutază a fi sincer, căci are la activul seu păcate cari îl opresc.

Omul cinstit nu minte. În familie și în viața publică, el mărturisese vecinic adevărul. Nimic nu-l abate; nici glorie, nici bani, nici persecuțiune.

Nu mai acele familii sunt fericite, numai acele popore au viitoriu, în fruntea cărora stau bărbați pătrunși de adevăr; căci aceștia sunt oameni cu caracter curat, cari cultivând adevărul sădesc în neamul lor o putere morală și reală, puterea cea mai tare.

Să ne închinăm și noi acestei mari puteri! Să arborăm pe toate terenele activității noastre steagul adevărului. Și sub steagul acesta trebuie să enunțăm drept crederi al nostru, că numai acela este un om de valoare, care propagă adevărul; numai un astfel de om poate fi un respectabil cap de familie, un vrednic luptător al cauzelor publice, un valoros om de știință și un bun artist.

Dacă pe toate terenele vieții noastre numai acela poate fi un om meritos, care servește adevărul, — cu atât mai vârtos avem să pretindem postulatul acesta de la cei-ce vreau să trecă drept reprezentanți ai noștri în arte, căci ei au să ne reproducă sufletul, cugetarea și tot ce avem mai intim.

Să ridice deci în inimile lor altar adevărului toți aceia, cari simt în creerii lor ardând focul sacru al creării artistice. Adevărul să le fie farul. Să nu vadă, să nu audă, să nu simtă, să nu tilcuască de cât ce-i adevărat. Numai acesta e vrednic de ei, numai acesta are dreptul să-și reclame loc în lumea artelor.

Dacă activitatea noastră artistică va produce numai un grăunte de adevăr, lumea ne va observa și are să

stea de vorbă cu noi, ca să ne putem afirma idiomul.

Stabilirea adevărului însă trebuie să se facă cu multă băgare de seamă, căci nu toate ce par adevărate sunt aceleași în realitate; multe n'au de cât aparența amăgitoare, altele au criteriul adevărului, le lipsesce însă valoarea morală.

Artistul are să fie condus de un sentiment estetic, care să-i determine fantasia, arătându-i ce poate și ce nu poate să reproducă. El are să examineze toate cu de amăruntul, să le supună unei critici rigurose și să nu ne dea de cât rodul acestui studiu. Nu numai are dreptul acesta, dar' i-se și impune. Întocmai cum în viață nu toți oamenii pot să fie primiți în o bună societate și nu toate faptele se pot reproduce în publicitate, căci bunul simț s'ar revolta: astfel și pe terenul artelor numai aceea se poate reprezenta, ce bunul gust aprobă.

Arta, ca răspânditoare bunului gust, nu se poate coborî în noroiu, — ci are să ridice la sine pe toți cei-ce vin sub steagurile ei. Ridicarea această se face prin propagarea eternului frumos, a cărui temelie este — adevărul.

Vă salut domnilor și doamnălor!
— Și deschid adunarea generală.

Adunarea din Bistrița.

(Raport special).

— 9 Sept. 1902.

Au trecut zilele de sărbătoare națională pe cari le-am avut noi Români din ținutul Bistriței în 7 și 8 Septembrie, când pentru prima-ori am putut asista la adunarea generală a societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Au trecut zilele de bucurie și de însuflețire națională, și numai dulci suveniruri ni-au rămas în urma lor, pe cari le vom păstra lungă vreme.

Despre decurgerea ședinței prime dau acum un raport mai amănunțit, precum și despre decurgerea ședinței a doua.

Duminecă, 7 Septembrie, după celebrarea serviciului divin s'a deschis ședința primă la ora 10 și jumătate, în sala cea mare din casa comitatului în prezența unui public preste măsură numeros.

Vorbirea de deschidere a fost ascultată cu multă atențiune, tractând despre „arte și influința lor asupra dezvoltării omenimei“.

Advocatul Dr. D. Ciuta salută apoi comitetul și adunarea generală, avocatul Dr. G. Tripon salută societatea în numele „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“.

Președintele mulțămesc pentru salutul mamei trimis ficei sale iubitoare Ignat Seni, învățătorii la școala fundatiională din Năsăud, salută societatea în numele Reuniunii învățătorilor gr. cat. „Mariana“, la care asemenea mulțămescă președintele.

După acestea se trece la ordinea zilei. Adunarea alege secretari pe Dr. Iosif Blaga și Vasile Goldiș.

Dr. Blaga cetesce raportul general despre activitatea comitetului în decursul anului 1901. — Censurarea acestui raport se crede comisiunii compuse din Ciril Deac, vicar foraneu al Rodnei, Georgiu Pletos, profesor și protopresbiter onorar, Dr. Ciuta, avocat, Dr. Linul avocat și preotul Elisau I. Dan.

Raportul cassariului se dă spre censurare comisiunii compuse din: Mihalaș, directorul institutului „Bistrițana“, Dr. Hângănuț, medic, Ion Dologa preot și George Curtean.

Acuirarea de membri noi și încassarea tacselor comisiunii: Procopiu Cutean, asesor la sedria orfanală, Cirilă Negruț, capelan, Dr. Victor Onișor, avocat, și Teodor Bogdan învățătoriu.

Se cetesce raportul comitetului referitor la modificarea statutelor societății. Acest raport se dă spre studiere unei comisiunii compuse din: Gerasim Domide, protopop gr.-cat., Simeon Monda, protopop gr.-or., Dr. Gavriil Tripon, avocat, Dr. Dionisiu Login, avocat, Dr. Victor Onișor, avocat, care în ședința proximă să facă propunerea formală.

Urmăză frumoasă disertație a profesorului Ioan Păcurar (Năsăud) despre „artă“, ascultată cu multă atențiune și onorată cu multe aplauze. Cu acestea ședința I. se închide la ora 1 1/2 după amiază.

De aci am mers cu toții la „Gewerbeverein“, unde s'a ținut banchetul, început la 2 ore, cu preste 100 participanți: domni, doamne și domnișore. A decurs în cea mare voie bună. S'au ținut mai multe toasturi și anume: Președintele Vulcan, pentru M. Sa împăratul și rege Francisc Iosif I., protopopul Domide pentru președintele societății, vicariul Ciril Deac pentru comitetul societății, adv. Emanuil Ungurean pentru comitetul aranjator, preotul Dologa pentru reprezentantul primăriei și poliției din loc; Petrescu pentru meseriași, prof. Gavriil Scridon pentru femeia comână, adv. Dr. Tripon pentru publicul preșent, preotul Elisau I. Dan pentru Al. Mocsonyi și I. Vulcan. Reprezentantul primariului pentru bunăînțelegere între conlocuitorii patriei, juristul Moldovan pentru bătrâni, profesorul Pletos pentru presă, ear' studentul universitar Giurgiu pentru țeranul român.

În decursul banchetului ne a delectat muzica lui Kristof și „Barb lăutarul“ al nostru (Popadan).

La 4 ore banchetul s'a finit. Publicul s'a dus în grădina publică la „Bombardir“ la petrecerea populară. Aci am fost întâmpinați cu mare entuziasm, și unul din popor a salutată Societatea în numele poporului din Bistrița. O trupă de tineri țerani a jucat foarte frumos „Călușerul“ și „Bătuta“.

De aici ne-am împărășiat fie-care pe la quartier, pentru-ca s'era să ne întâlnim de nou la concert și teatru, la „Gewerbeverein“. Public foarte mult. Spațioasă sală era formal înșesată. Succes desăvârșit. Și nici că se putea altcum, când puteri ca dna *Ella Florian* (pianista noastră vestită), și dșora Virginia Gall, cântăreța admirabilă, și-au pus talentul în serviciul concertului nostru. Nici nu mă încerc a vă descrie succesul acestor 2 artiste, fiind ele prea bine cunoscute întregului neam românesc din țera noastră. Doresc, ca D-zeu să le țină sănătatea, ca să ne delecteze încă la multe ocațiuni cu darurile date lor din belșug de bunul D-zeu.

Asemenea corul compus din meseriași și popor, și condus de entuziasmul și vrednicul tiner Leonida Domide, a corăspuns deplin așteptărilor publicului. Aceștia au durat până la ora 12 din noapte. Succesul moral și material a fost preste așteptare. Au încurs peste 50 corone.

Teatrul nu a succes așa ca concertul; cu deosebire comedia „Trei doctori“ a fost foarte monotona, nici nu a fost de loc potrivită, nici pentru popor nici pentru inteligență, pentru că obiectul ei nu este atât moralizator cât persiflător.

„Ruga de la Chisetău“ a succes cu mult mai bine. Din acesta ne-am convins că în poporul nostru sunt multe talente, cari îngrijite ar face fală celor mai culte popore.

Luni la 8 Septembrie, la ora 9 1/2 s'a ținut a doua ședință, în carea după autenticarea procesului din ședința I. au urmat rapoartele comisiunilor, cari toate au fost luate la cunoștință.

Preste schimbarea statutelor s'a trecut la ordinea zilei, fiind-că în cadrul statutelor existente se pot face ori-ce pași pentru înființarea teatrului.

Din raportul comisiunii însărcinate cu înscrierea de membri noi și cu încassarea de tace se vede că s'a încassat de tot aproape la 1400 cor., anume s'au înșoris: 4 membri fondatori, 3 membri pe viață, 32 ordinari, și mai mulți ajutători.

La înșvitarea secretariului Dr. I. Blaga, făcută în numele inteligenței române din Sebeș, s'a hotărît, ca adunarea următoare să fie ținută în Sebeș (Sas-Sebeș).

Urmăză disertațiunile: „Cum jucăm teatru“ de Dr. V. Branice, și „Ceva despre psihologia plăcerii estetice“, de Dr. I. Blaga.

Toate trei disertațiile vor fi publicate în ziarul și anuarul societății.

Cu acestea fiind eshauriat programul ședinței, adunarea concrede autenticarea procesului verbal comisiunii compuse din Dr. Ciuta, Dr. Tripon și Dr. Onișor, ear' președintele declară încheiate ședințele adunării.

S'era a fost petrecere cu joc, la care asemenea a luat parte mult public din loc și

jur, și care a decurs în cea mai mare veselie până în zori de zi.

Cu părere de rău trebuie să observ că costumul românesc a lipsit aproape de tot; damele noastre încă nici acum nu înțeleg rólul ce-l are portul național în viața unui popor. Se întreceau însă în șleperi și toalete moderne, dintră cari multe nu corăspundeau cu terea materială a celor ce le purtau.

Sper că la alte petreceri românești se va pune și pe la noi mai mult preț pe portul național, ca și care mai frumos nu a lăsat Dzeu pe tot pământul.

Asemenea cu părere de rău trebuie să constat că preoțimea noastră gr. or., care acum e mai bine situată de cât cea gr. cat., și care a fost totdeauna considerată mai românească de cât a fraților uniți, nu a luat parte la aceste festivități.

Ce jertfe să cerem de la popor, dacă preoțimea nu premerge cu exemplu bun? Din 25 preoți orientali a luat parte la toate festivitățile numai protopopul Monda și preotul Dan. Óre numai aceștia 2 sunt fii ai neamului nostru? Óre numai de la acești 2 să pretindem jertfe?

Cu alte ocațiuni vom înșiera fără cruțare pe cei indiferenți.

Marti de cătră ziua s'au finit aceste festivități, cari au lăsat urme neșterse de înălțare sufletescă, de mândrie, și speranță, și de o adevărată iubire românească.

Dee D-zeu, ca aceste serbări să-și aibă efectul binefăcător asupra neamului nostru, ear' ideia Teatrului național să o vedem cât mai curând realizată. Flaviu.

NOUȚĂȚI

Personal. Preacuvioșia Sa archimandritul-vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu s'a reñtors azi din concediul luat pentru căutarea sănătății.

M. Sa — la manevre. Eri la 2 ore după amiază M. Sa împăratul și rege al nostru Francisc Iosif I. a sosit la Sasvár (comitatul Nyitra), ca să asiste la manevrele armatei, la cari — cum anunțaserăm la timpul său — iau parte în calitate de comandanți și subcomandanți opt archiduci ai casei domnitore. La gară a fost binevenat de comitele comitatului Nyitra. — În aceeași zi la 4 ore după amiază a sosit la Sasvár moștenitoriul german, primit la gară de însuși M. Sa.

Moștenitoriul României — la Berlin. Invitat special din partea împăratului Wilhelm pentru a lua parte la manevrele armatei germane, Alteța Sa prințul-moștenitoriul al României a sosit Luni la Berlin, fiind încuartirat în palatul imperial de la Potsdam. În aceeași zi s'a dat în onorea prințului prânz de gală, la care a luat parte și lordul Roberts, generalisimul armatei engleze.

Grivița. Un pătrar de veac a trecut de când armata României, regenerată de M. Sa regele Carol, pe atunci numa' principe, a susținut cu atâta glorie botezul de sânge în jurul Griviței. Azi, 30 August v., se împlinesce acest pătrar de veac, din prilejul căruia, întră alte serbări s'a serbat la metropolia din București parastas pentru soldații căduți în glorioasă luptă de la Grivița.

Cum își stimasă alții preoțimea? Cetim în zărele ungorești, că reformații din Muréș-Oșorheiu au hotărît să ridice pe mormântul răposatului lor paroch un monument sepulchral. În scopul acesta au deschis colectă întră parochieni, care a dat deja rezultate frumoșe. Colecta se continuă, și comitetul de inițiativă, în fruntea căruia stă parochul de acum, speră că în curând va fi adunată întrăga suma necesară. — La noi?! Nu știm să se fi întâmplat vr'odată, ca parochienii să fi pus, pe cheltuēla lor, o cruce barem la mormântul fostului lor paroch; nu numai, dar' știm parochii de ale noastre, unde credincioșii n'au voit să dea nici barem un cruceriu în discul introdus pentru monumentul metropolitului Șaguna. Semn și acesta, că noi stăm încă departe de adevărata cultură a inimii.

Nou proces „Tribunei“. Ziarele din Cluj susțin a ști că procurorul reg. a intentat Tribunei proces de presă pentru articolul „Pericolul se apropie“ (Nr. 144), care combate ordinațiunea ministrului de culte și instrucțiune publică, dată în Iunie cu privire la propunerea limbii magiare în școlile populare ale naționalităților.

Procesul „Cărții de Aur“. Astăzi i-s'a inmanuat dlui T. V. Păcățian actul de *acusă* în procesul intentat pentru „Cartea de Aur“. În termenul legal de 8 zile dl Păcățian își va înainta acum *esceptiile*, asupra cărora tribunalul regesc din Cluj va avea să se pronunțe.

Constrins să cerceteze mormântul tatălui său. Sunt aproape doi ani de când Milan, fostul rege al Sârbiei, dorme somnul de veci în cripta mănăstirii Cruședol, pe teritoriul străin de țera a cărui rege a fost. Ori-cât de multe scăderi s'ar fi avut Milan, o parte bună nu i se poate nega, și acesta e iubirea nemărginită a fiului său Alexandru, regele de acum al Sârbiei. Pentru el a renunțat la tron, ca să-i ușureze domnia s'a exilat de bună voie, ear' când tinărul rege ajunsese în pericolul de a fi detronat din partea conspiratorilor, exilatul a grăbit acasă și s'a pus în fruntea armatei (care l'adora și l'asculta orbește), ca să apere pe fiul său. A urmat apoi căsătoria regelui Alexandru, contra voinții sfetnicilor sei, contra voinții țerei, și în butul advertisementelor serioase primite de la tatăl său, care — cum dovedesc urmările — a avut drept. Nu numai, dar' drept răsunare fiul a escuminat pe tatăl său și i-a interzis pentru totdeauna intrarea în Sârbia. Astfel a ajuns primul rege al Sârbiei să fie înmormântat în țera străină și nici mormântul, care toate le împacă, nu a putut înduioșa inima fiului. Regele Alexandru nici la înmormântare nu a fost, nici după înmormântare nu a cercetat mormântul tatălui său. A trebuit să-l constrângă un alt domnitor, ca să-și împliniască datorința de pietate față cu tatăl său. A nume, regele Alexandru intenționează să facă vizită M. Sale împăratului și rege al nostru, în care scop a și făcut deja demersurile diplomatice. M. Sa Francisc Iosif I. i-a răspuns însă că nu-i va primi vizita până ce nu va cerceta mai întâiu mormântul tatălui său. Astfel regele Alexandru după lecția primită va trebui să satisfacă datorința creștinească și de pietate, cercetând mormântul aceluia, care i-a dat viață și coronă regală.

Congresul studentesc — la Liège. Congresul proximal federațiunii studentesce „Corda Fratres“ se va ține în August 1903 la Liège (Belgia).

Pescăriile României — laudate de arhiducele moștenitoriu. Sâmbătă (6 Septembrie st. n.) s'a făcut deschiderea oficială a expoziției de pescării, arangiate în Viena. M. Sa împăratul și rege Francisc Iosif I. a fost reprezentat prin Alteța Sa arhiducele-moștenitoriu Francisc Ferdinand. După deschiderea arhiducele cercetând diferitele secțiuni ale expoziției, i-a atras deosebită atențiune secțiunea română, în care a stat mai mult de un pătrar de oră, exprimându-și admirațiunea față cu frumosele specimene de pesci produse de apele României.

† Ioan Papiu, preposit capitular, vicariu al diecesei gr.-cat. a Gherlei, a răposat Luni (8 Septembrie st. n.) în Gherla, în etate de 67 ani. Inmormântarea i-s'a făcut Mercuri (10 Septembrie) în cimiteriul gr.-catolic din Gherla.

Expozițiile industriale din Sibiu. Comitetul arangiator al expozițiilor industriale compus din comitetele Reuniunii agricole și al celei a sodalilor nostri, a ținut a s'era — sub presiunea profesorului seminarial Demetriu Comșa, — prima ședință. Din hotărârile mai de căpetenie, și până la publicarea unui comunicat oficial, anticipăm următoarele: După constituirea biroului, s'a hotărât ca deschiderea expoziției să se facă Duminecă în 19 Octombrie n., ear' închiderea opt zile mai târziu, Duminecă în 26 Octombrie st. n. c. În legătură cu expozițiile, întră altele se proiectează arangierea unui concert în stil mai mare și conținând puncte exclusiv populare cu concursul „Reun. române de muzică din Sibiu“, a „Reun. sodalilor români din Sibiu“, a unui cor al elevilor din seminarul „Andreian“, al Reuniunii meseriașilor și comercianților români din Sebeș „Andreiana“ și eventual cu al unui cor de țerani din Ocna-Sibiului. Pentru ziua încheierii expoziției de asemenea sunt proiectate unele serbări mai mari. Probabil se va reprezenta și piesa teatrală „Ruga de la Chișteu“ de Iosif Vulcan și se va declama o „Ođă ocașională“, datorită distinsului profesor Andreiu Bărsan din Brașov. Obiectele pentru expoziție se se trimită cel mult până în 14 Octombrie n., adică 5 zile înainte de deschidere.

Mulțămită publică. Domnul Nicolae Tanase, funcționarul la banca Ardeleana din Orăștie, care cu multă tragere de inimă contribuie la dezvoltarea intelectuală a poporului, a binevoit a oferi tinerilor coriști din Biscaria șese piese corale, pe cari le-a decopiat singur. Primesc susțențenatul domn pentru acest ofert prețios sinceră mulțămită. În numele coristilor. Biscaria, 23 August 1902. Nicolau Șinca paroch.

ECONOMIE.

Recolta grâului în lumea întrégă.

O mare revistă engleză, *Evening Corn Trade List*, organul biroului central statistic al burselor de cereale din *Chicago și New-York*, publică evaluarea recoltei grâului din lumea întrégă, cu mișcarea importățiunilor și esportățiunilor ce rezultă.

Să vedem cum stă această recoltă în principalele țeri, pe cari le vom împărți în țeri importătoare și țeri esportătoare.

Mai întâiu țerile importătoare.

În *Francia* recolta grâului este evaluată la 121,800.000 hect., ear' importățiunile în timpul campaniei ce a început la 4,350.000 hect., din cari 2,175.000 hect. ar proveni din *Algeria și Tunis*, ear' restul de 2,175.000 din alte țeri.

În *Anglia* recolta probabilă a grâului în anul acesta nu va trece peste 19,575.000 hectolitri, contra 20,300.000 din anul trecut.

În *Germania* de-și recolta grâului este mijlocie, ea este superioară celei din anul trecut, când s'au importat 29,522.000 hect. În actuala campanie importul se poate socoti la 17,400.000 hect.

În *Belgia și Olanda* vor ave lipsă în anul acesta de 20,300.000 hect., în cifră rotundă.

În *Austro-Ungaria* recolta grâului poate fi evaluată la 80,475.000 h. contra 65,975.000 hect. din anul trecut, când importul net al imperiului austro-ungar a fost de 1,595.000 hect. Se poate socoti deci, că recolta bună a anului acesta va da un plus disponibil, însă foarte mic, căci va trebui să se reconstitue stocurile, cari pot fi considerate ca aproape sleite.

În *Italia* recolta din anul acesta va fi inferioară celei din anul trecut, care a necesitat un import de 2,470.000 hect. Se poate ridica deci la 13,500.000 hect. importul posibil al grâului în actuala campanie.

Spania nu va ave trebuință să impórte grâu, ear' *Portugalia* va importa foarte puțin, vre-o 725 hectolitri.

Suedia, Norvegia, Elveția și Grecia vor importa, toate împreună, 11,600.000 hect. grâu.

Aceste sunt datele pe cari ni-le dă revista engleză asupra trebuințelor țerilor importătoare de grâu.

În ce privește țerile esportătoare, lucrurile stau astfel:

În *Rusia*, cu *Polonia și Siberia* împreună, recolta grâului este socotită la 136,300.000, contra 124,700.000 din anul trecut, ear' esportul este evaluat la 40,600.000 hectolitri.

În *România* suprafața semănată a fost inferioară celei din anul trecut, recolta din anul acesta însă poate fi evaluată totuși la 26,100.000 hect. contra 25,375.000 din anul trecut, care a dat, cum se știe, o foarte bună recoltă.

Bulgaria și Turcia vor pute esporta în anul acesta 18,850.000 hect. contra 15,950.000 din timpul ultimei campanii.

În *Statete-Unite* recolta din anul acesta este inferioară celei din anul trecut, care dase, ce-i drept, recordul producției. Se poate evalua la 237,800.000 hectolitri, contra 272,600.000 din 1901. Esportul în aceste condiții va pute fi de 65,250.000 hect.

Canada va pute esporta 11,600.000 h., *Indiile* vor esporta 4,350.000 hect.

În *Australia* o secetă cumplită a compromis recolta anului, ear' în *Argentina* de-și semănăturile au fost favorizate de un timp prielnic, se simte lipsă de plöie. În timpul campaniei agricole europene *Argentina* va pute totuși esporta 13,050.000 hect. contra 7,540.000 din 1901.

După-cum se vede deci, producția universală în anul acesta ar fi de 1,037,185.000 hect. contra 1,015,435.000 din 1901, sau o augmentare de 21,750.000 hect. cu o balanță în favoarea esportului în campania actuală de 6,525,000 hectolitri.

O altă revistă engleză, *Floating Car-goes Evening List* a estimat importățiunile generale la 143,500.000 hect. ear' esportățiunile la 162,400.000, fiind în favoarea acestor din urmă o diferență de 18,850.000 hectolitri.

De-și mișcarea importățiunilor și a esportățiunilor la care conchid cele două reviste engleze diferă destul de simțitor, se vede totuși că ele sunt de acord în ce privește faptul, că producțiunea universală a grâului va acoperi ușor și va trece chiar peste lipsurile generale ale consumăției. De unde rezultă, că anul poate fi considerat an bun economic.

PARTEA LITERARĂ.

Dare de sémă

asupra manualului de învățământ „*Gramatica română pentru școlile primare*“, de *Dr. Ioan Petran, Partea I. și II, pentru clasa III. și IV. Arad 1900 și 1901.*

La revisuirea acestui manual mai întâiu a trebuit să mă opresc la *titlul* său, de öre-ce din titlu se vede, că autorul a merit acest manual pentru școlile primare cl. III și IV.

Organizarea învățământului însă, cu IV clase primare, nu e la noi în patrie, ci în regatul român.

Școlile noastre confessionale se numesc *poporale sau elementare* și sunt organizate cu VI. clase, sau VI. despărțăminte.

Acastă împrejurare lasă a deduce, că autorul a avut în vedere mai pe sus organizarea învățământului cu exigențele sale din școlile primare ale României și nu trebuințele noastre de aici, de-și acestea ar trebui să primeze. Căci ori-cât ținem noi la frații nostri din România — în virtutea sângelui și a limbii comune — împrejurările locale de aici nu le putem și nu e permis să le trecem cu vederea.

În această convingere mă întăresce și faptul, că în fruntea acestui manual nu se află, din partea autorului, absolut nici o prefață sau cuvânt de introducere.

În cât cetitörlii nu primesc nici o orientare cu privire la intenția autorului, sau la metoda de care s'a folosit.

Pe când la manualele de învățământ se cere necondiționat o orientare, o *instrucție chiar, sau îndigitațiile metodice* după cari este compus și după cari este a se tracta.

Lipsa orientării în această privință, e mare scădere pentru un manual de învățământ.

Premițând acestea vin la cuprinsul manualului și-l schițez aci, pentru mai bună orientare:

a) În partea I., menită pentru cl. III. primară, se tractează următoarele în firul manualului:

Zicerea. Subiectul. Predicatul. Vorba. Silaba. Sunetele: vocale, consonante. Substantivul. Pronumele. Verbul. Adiectivul. Epistola și alte deprinderi ortografice.

b) În partea II., menită pentru cl. IV. primară, se tractează următoarele în firul manualului:

Zicerea simplă curată. Substantivele proprii și comune. Geniul substantivelor. *Zicerea simplă desvoltată.* Articolul. Atributul. Obiect drept și nedrept. Determinarea. Casurile cu declinarea diferitelor substantiv. Declinarea și compararea adiectivului. Atributul numéral. Pronumele personale și celelalte. Adverbul. Prepoziția. Adiectivul de terminare de mod. Atributul substantiv în genitiv ori în cas cu prepoziție. Timpurile principale și secundare ale verbului. Modulurile verbului și cele patru conjugări. Conjugarea verbelor reflexive și pasive. Interiecțiunea. *Zicerea contrasă și conjucciunea.* Derivarea și compunerea vorbelor.

După cum se vede din înșirarea materialului spus, autorul s'a acomodat principiului *cercurilor concentrice* și a tractat materialul din partea I. pe o linie mai întinsă și mai amănunțit în Partea II. a manualului seu. Dar' nu ține totdeauna sémă de *succesiunea firăscă* a materialului de învățământ, nici de gruparea lui după calitățile sale similare, ca să presinte un complex încheșat în diferitele serii de idei omogene sau heterogene etc. și astfel se devină o proprietate viuă a elevului, un capital spiritual viu și accesibil pentru operațiile memoriei, fantasiei, etc.

D. e. în P. II, la punct 3 și 4 se tractează *Zicerea simplă curată*, cu totul separat apoi la p. 8 și 9 se tractează *Zicerea simplă desvoltată*, ear' la finea manualului, chiar la p. 89, se tractează *Zicerea contrasă*. Pe când aceste ar trebui să se tracteze la un loc, cel mult în 1 sau 2 unități metodice.

Mai sunt asemenea resfirări nepermise, din motive metodice psihologice.

Va urma.

Cărți și reviste.

Gramatica română pentru învățământul secundar, partea II. *Sintaxa*, de profesorul Dr. Ioan Petran, ediția II. Arad, editura autorului. Preț: 1 cor. 50 fl.

„*Lucaferul*“, revista studenților români de la universitatea din Budapesta, fascicolul 5 dto. 1. Septembrie a apărut cu următorul sumartu: Biserica satului, schiță de V. E. Moldovan; Pe drumuri, poezie de Melin; Perspective (memoria lui Ioan Murășianu) de G. Todica; La antiquar; În pădure (poezie); Satul meu (Floriile); Literatură populară; De la cei ce nu mai sunt: scrisori de ale lui Aron Pumnul, comunicate de Aurel P. Bănuțiu, apoi: cronică, notițe bibliografice și posta redacțiunii.

„*Lucaferul*“ apare la 1 și 15 a lunii și costă 10 cor. pe an.

În *Tipografia arhidieceșană* a eșit de sub tipariu **Liturgierul** (cu litere latine) revisuit și retipărit cu binecuvântarea Inaltpreasfinției Sale dlui Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocașionale din liturgierul vechiu și numérose îndrumări tipicale pentru toți slugitörlii la altarul Domnului, precum și „*Rânduiala chiámării Duhului sfânt*“, reclamată din mai multe părți. Se estinde pe 42 cöle de tipariu și se presentază și din punct de vedere tehnic ca o carte ce face cinste tipografiei arhidieceșane. Se poate procura de la *Librăria arhidieceșană din Sibiu* (Nagyszeben). Preț: broșat cor. 6.—, legat cor. 8.—.

Din public.*)

Mulțămită publică.

La petrecerea arangiată din partea tinerimei din Toplița-română în favorul „*Altariului*“ de la noua biserică au suprasolvit următorii Preastimați Domni: Urmáncy János, comerciant, 18 cor. 40 fl., George Maier, paroch 6 cor., Alesandru Nicolescu, paroch 5 cor., Leon Popescu, paroch 3 cor. 40 fl., Ion Popescu, primariu 3 cor., Dr. A. Chieșianu, adv. 3 cor., I. Urziceanu 3 cor., Dr. Mild Adolf 3 cor., Valter Ede, comerciant 3 cor., I. Fincu, notariu 2 cor. 40 fl., Mandel József, contabil 2 cor., Samuel Mihály, subprimariu 2 cor., Albert József, paroch 2 cor., Gerberthné Aranka 40 fl., Dr. O. Popescu, subjud 40 fl., Nicolae Moldovan, comerc. 1 cor., Gavril Stoian, 1 cor., Alimpiu Trif, inv. 1 cor., Iosif Stefan 40 fl., Vikas György 40 fl., Csoma János 40 fl., Moldovan Imre 40 fl., P. Voda 40 fl., Musuliné 1 cor., Alex Bucur, 40 fl., I. Maier 40 fl., P. Maier 40 fl., I. Urzica 40 fl., Bodó János 40 fleri, — rezultând un venit curat de 83 coröne 68 fl., care sumă s'a și administrat la mâna episcopului George Cristea.

În numele bisericei îmi permit și pe această cale a aduce tuturor contribuenților mulțămita cea mai căldurosă.

cu stimă

George Maier
paroch gr. or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesc răspunderea.

Posta redacțiunii.

V. C. în M. Terminul inserierilor e 1—12 Septembrie. Cei întârziati de la acest termen se pot inserie numai cu concesiune de la rectorul. Cele de mai sus se refer la toate facultățile.

Nr. 1027/902.

[170] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **învățătoriu** la școala profesională gr. or. română din **Șoarsul mare**, protopresbiteratul Agnitei, se scrie prin acesta concurs cu termen de **10 zile** de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu de 300 repartii de la popor și 300 cor., dacă se vor obține, ajutoriu de stat cerut spre întregirea salariului, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea a presta și serviciu de cantor având a-și așterne suplicile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Noerichiu, în 24 August 1902.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnita în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan
protopresbiter

Nr. 305/1902

[169] 2-3

Concurs

Pentru **întregirea stațiunilor învățătoresci** de la mai jos semnatele școle române gr. or. din tractul protopresbiteral al Murș-Oșorheiului, se scrie prin acesta concurs cu termen de **10 zile** de la prima publicare în ziarul „Telegraful Român”, și anume:

1. **Erdő-Sângeorgiu**, cu salariu anual de 600 cor., din repartii de la popor, cuartir în edificiul școlii precum și folosința grădinei școlare.

2. **Iclandul mare**, cu salariu de 600 cor., și anume: 400 cor. din repartii, ear' în preț de 200 cor. folosința alor 12 jughere de pământ arătoriu, cuartir și grădină.

3. **Nasna**, cu salariu de 600 cor. din repartii de la popor și folosința grădinei școlare.

4. **Petea-de-câmpie**, cu salariu de 600 cor., și anume: 189 cor. din lada parochială, folosința a 12 jughere de pământ în preț de 240 corone, și restul de 171 cor. din repartii, cuartir și grădină. Învățătorul ales la acest post va fi obligat a purta și oficiul de cantor și ca atare va primi pe lângă salariul învățătoresc de 600 cor și parte ce-i va compete din venitele stolari.

Cuincenalele se vor computa la toate posturile de învățători după cinci ani de serviciu în comuna respectivă.

De la concurenți se cere ca să se prezinte în comună în vre-o Duminecă sau sârbătoare mai înainte de alegere, spre a-și arăta destoinicia în tipic și cântările bisericesti și a face cunoștință cu poporul; deobligați fiind ca învățători, a ține strună în biserică și a instrui pe elevii școlari în cântări.

Concurenții au să-și așternă petițiunile lor în regulă instruite în termenul preclus subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Nasna, la 29 Iuliu 1902.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. or. Murș-Oșorheiului în conțelegere cu comitetele parochiale.

Stefan Russu
adm. prot.

Nr. 56—1902.

[168] 2-3

Concurs

Pentru **întregirea parohiei** de clasa a III-a **Lunca** din protopresbiteratul Lupșa se scrie concurs cu termen de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele arătate în cota B. pentru dotațiunea preoților de la stat.

Concurenții vor avea să-și așternă petițiunile în termenul deschis, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral al tractului Lupșei, având a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare în comună pentru a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Din ședința comitetului parochial ținută în Lunca la 4 August 1902.

Nestor Manciu
adm. par., pres. com. par.

Ioan Vesa
notariu.

Nr. 668—1902.

Văduț și aprobat.

Ofenbaia, 8 August 1902.

Vasile Gan
protopresbiter.

La **Librăria Tipografiei Archidieceesane** se află de vânzare:

Poesii Postume, de **M. Eminescu**

Prețul: „ 1 C.
trimise cu poșta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Octoich ce se zice ele- nesce paraclitic. Acum în- tăia-ură dat la tipariu în zilele prea înălțatului împărat al Austriei și Apostolicescului Craiu **Franțisc Intăiu**. Cu Blagoslovenia Exelenției Sale Preasfințitului Domn **Stefan Stratimirovici** Archi-Episcopul și Mitropolitul Besericii Răsăritului din Carloveț, îndreptat fiind prin osărdia Preasfințitului Episcop al Argeșului Kyriu **Kyr Iosif**. — Acest Octoich-mare, de format folio, este tipărit cu litere cirile „la Buda în Crăesca Tipografie a Universității din Peșta la anul 1811” și costă nelegat 12 cor., legat 18 cor. — Se pôte procura de la **Librăria tipografiei archidieceesane, Sibiu**.

Dr. Miron E. Cristea
archidiacon.

Cuvântare **Cuvântare**
ocasională **contra**
la demolarea bisericii **betiei.**
din Sibiu-cetate. **Prețul 30 fil.**

Prețul 40 fil. **Prețul 30 fil.**

Porto costă 6 fil. Se pot procura de la **Librăria archidieceesănă.**

Biblioteca „Bunul econom”

- Nutrețurile ierbóse, cositurile (fēnațele), prepararea fēnului și pășunile.
- Economia porcilor, oilor și caprelor.
- Sēmēnta plantelor agricole și sēmēntatul lor.
- Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. — Recolta cerealelor.
- Economia vitelor sau zootechnia generală.
- Agrologia sau cunoșterea pământurilor și mijlocele de a le îmbunătăți.
- Agricultura generală — Lucrarea pământului (Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de mērunțit pământul).

Prețul unui exemplar 30 fil. — Se pôte procura de la

Librăria archidieceesănă.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	Coróne	30.—
	negravate		18.—
Cădelnițe	de fer nickelate		12.—
	de alamă galbenă		10.—
Lingurițe	pentru cuminecătura, suflate cu aur		4.40
Disc	pentru agneți, suflat cu aur		7.20
Stēuă	pentru agneți, suflată cu aur		5.60
Copie (cuțit)	pentru agneți, suflată cu aur		4.40

Se află de vânzare la

Librăria și Tipografia archidieceesănă.

In **Tipografia archidieceesănă** a apărut:

ACAFTISTUL
Preasāntei
Nāscētore de Dumneđeu
și
alte rugăciuni
armate de Sinaxariu pentru tot anul și Pāschālie.
Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat fl. —.85
jumătate pānză 1.05
în piele roșie 1.25
Ediția fină în piele nēgră 2.—
piele chagrin 2.60
în mătase 3.85

Se află de vânzare la
Librăria Tipografiei archidieceesane Sibiu.

La **Librăria archidieceesănă** se află spre vânzare următoarele icóne:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm.: simple 21 cor., fine 27.40 cor., fórte fine 39.20 cor.

Mărimea 63/79 cm.: simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., fórte fine 48.40 cor.

Mărimea 74/100 cm.: simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., fórte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm.: simple 48.40 cor., fine 70 cor., fórte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., fórte fine 117.60 cor.

La **Librăria Tipografiei archidieceesănă** în Sibiu se află de vânzare:

Introducere în contabilitate

și

Contabilitatea

în partidă simplă

de

I. C. Panțu

profesor la școala superióră de comerciu.

Prețul 2 coróne.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceesănă**:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea **I. P. S. Domn Ioan Metianu**, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceesănă în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pānză nēgră **9.50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

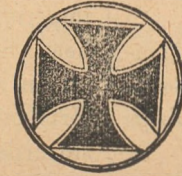
Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgărçiri de inimă, asma, auzul greu, sgărçiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i se retrimité banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deóre-ce „Ciasul-Volta atāt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.** Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [128] 13—52

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție fórte slabă.

Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țēră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V.
colțul strada Kálmán.

La **Librăria Tipografiei archidieceesane** din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Inaltpreasāntiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Romānilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tóte zilele. — Polunoșnița Sāmbetei. — Rēnduēla Utreniei — Ciasul dintăiu, al doilea și al șeselea. — Rēnduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rēnduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicelele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rēnduēla Sinacsariului. — Bogorodicelele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe tóte lunile. — Pāschālia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începēnd cu anul 1901 până inclusive 1952. — Eșpicare despre rubricile Pāschāliei și folosirea acelor. — Insemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pānză **2 cor. 40 fil.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**